

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ วิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียน ของนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน

สรุปผล

1. ประสิทธิภาพของการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีประสิทธิภาพ 84.42/80.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มาตรฐานการการรายงานทางการเงินในรายวิชา การรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน มีค่าเท่ากับ 0.6033หรือคิดเป็นร้อยละ 60.33 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.33

3. นักศึกษาสาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มาตรฐานการรายงานทางการเงินในรายวิชา การรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีประสิทธิภาพ 84.42/80.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากการเรียนการสอนมีการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมในการเรียน ทำให้ผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ได้มีการทำการตรวจสอบ เนื้อหา และความเหมาะสมของการเรียนการสอนในเรื่อง เกี่ยวกับงานสั่งทำ จึงทำให้ผู้เรียน ได้ความรู้ครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตร และการจัดกิจกรรมในแผนการเรียนรู้นั้น ทำให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนทุกครั้ง และนักศึกษาเกิดการมีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นสิ่งที่นักศึกษาอยากเรียนรู้ จึงทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นภายในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสำราญ บุญธรรม. (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทำให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากกว่าการเรียน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และแผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT เท่ากับ 81.01/82.28 และ 85.70/93.96 ตามลำดับ

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มาตรฐานการการรายงานทางการเงินในรายวิชา การรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน มีค่าเท่ากับ 0.6033 หรือคิดเป็นร้อยละ 60.33 ของคะแนนเต็ม แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.33 เนื่องจากนักศึกษาได้เรียนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หลักการเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL) ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและรู้จักใช้ความคิดในการเรียนการสอนและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ เทเรซา (Lopez, 2004 : 19-23 ; citing Teresa, 2001 : 241-242) ได้ศึกษาทางเลือกใหม่ในการพัฒนาวิชาชีพ Problem-based learning (PBL) กล่าวว่า มีข้อสรุปว่า การใช้ PBL ในการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถใช้พัฒนา ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพได้เป็นอย่างดี บทความนี้จะกล่าวถึงการประชุมสัมมนาครั้งหนึ่งที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนทดลองเรียนรู้ผ่านรูปแบบของ PBL และนำมาปรับประยุกต์ สร้างเป็นกลยุทธ์ และวิธีการของตนเองโดยใช้ PBL เป็นต้นแบบ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งผู้ร่วมประชุมได้เข้าใจ PBL มากยิ่งขึ้น ได้ร่วมทดสอบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม PBL ศึกษาค้นคว้า งานวิจัยเกี่ยวกับ PBL พุดคุยอภิปรายเกี่ยวกับการใช้ PBL เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนธรรมดา เปรียบเทียบกับการนำ PBL มาใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาวิชาชีพของตน ซึ่งคำถามที่ใช้กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมค้นพบกลยุทธ์ดังกล่าว มีตั้งแต่ PBL คืออะไร ข้อดี ข้อเสียในการนำมาใช้พัฒนาวิชาชีพมีอะไรบ้าง? ไปจนถึงจะนำ PBL ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร และในช่วงสุดท้ายของการประชุมสัมมนา คำถามเชิงสะท้อนผลที่ใช้ถามผู้เข้าร่วม ได้แก่ ในฐานะที่เป็นผู้ร่วมทดสอบ PBL ท่านรู้สึกอย่างไร? ท่านสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ได้หรือไม่ อย่างไร? ท่านมีปัญหาส่วนตัว ใดๆ หรือไม่ขณะคิดหากลยุทธ์โดยการประยุกต์ใช้ PBL ท่านพบข้อดี และข้อเสียอะไรบ้างจากการใช้ PBL เป็นต้นแบบของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปพัฒนาวิชาชีพ? และท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทดลองใช้ PBL ครั้งนี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สําราย บัญชรรม. (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียน โดยปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการเรียนรู้แบบ 4 MAT เท่ากับ 0.6062 และ 0.8544 ตามลำดับ และนักเรียนเรียนรู้แบบ 4 MAT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญ

3. นักศึกษาสาขาการบัญชี ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มาตรฐานการการรายงานทางการเงินในรายวิชา การรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากนักศึกษาสามารถมีกระบวนการคิดและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จึงทำให้นักศึกษามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลี และคิม (Lee and Kim, 2001 : 273-293) ได้

ศึกษาผลของการใช้เครื่องมือสนับสนุนแบบอาศัยความร่วมมือ (Collaborative Representation) ในกระบวนการแก้ปัญหา และสิ่งที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ผ่านเว็บไซต์ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ PBL ผ่านเว็บไซต์สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ และทักษะในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ไปได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบ PBL ผ่านเว็บไซต์นั้น มิได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาแบบตัวต่อตัว หรือเผชิญหน้ากับผู้คนมากนัก หากเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในห้องเรียนทั่วไป ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบดังกล่าวอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความยากลำบาก ไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นแบบหลายคนหลากหลายความคิด จึงเป็นเหตุผลให้ควรมีการจัดการเรียนรู้เสริม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 อาจารย์ผู้สอนในสาขาการบัญชี ควรนำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการสอนและทำการเผยแพร่กับอาจารย์ผู้สอนในสาขาของตนเอง

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าพัฒนาขึ้น ทำให้นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชีมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและได้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้ศึกษามีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้กับผู้อื่นในชั้นอื่นต่อไป

1.3 ควรนำวิธีการสอน แบบปัญหาเป็นฐาน ไปใช้กับรายวิชาอื่น เพื่อเกิดความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน และทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการเรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับวิธีการสอนแบบอื่น เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

ฐานิตา ไชยกาล. การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน.

<<http://www.thaigoodview.com/node/19066>> 22 ธันวาคม 2551.

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 503801 คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาและการฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2-8. มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.

ประยงค์ วุฒิชัยภูมิ. การพัฒนาแผนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544.

ผกามาศ สงวนไพร. "การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน," วารสารการศึกษาพยาบาล. 14(2) : 16-25 ; พฤษภาคม, 2546.

มัทธรา ธรรมบุศย์. "การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning)," วารสารวิชาการ. 5(2) : 11-17 ; กุมภาพันธ์, 2545.

วัลลีย์ สัตยาศัย. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บัณฑิต, 2547.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.

สำราญ บุญธรรม. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) และการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT). วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

หัสชัย สิทธิรักษ์. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.

<http://www.nstru.ac.th/nstru2009/news/show_news_ex.php?id=10111> 19 พฤศจิกายน 2550.

อานุภาพ เลขะกุล และคณะ. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.

การจัดการเรียนรู้. 2549 <http://www.academic.hcu.ac.th/forum/board_posts.asp?FID=213&UID> 30 ตุลาคม 2549.

- อดัม (admin). การสอนแบบการแก้ปัญหาเป็นฐาน : Problem-based Method.
 <http://www.swuua.com/webnew/index.php?option=com_content&view=article&id=185:--problem-based-method&catid=56:2009-02-24-06-15-59&Itemid=57> 24 กุมภาพันธ์ 2552.
- Albanese, M. and S. Mitchel. "Problem-based Learning : A Review of Literature on its Outcomes and Implementation Issues," Academic Medicine. 68(1) : 25-81 ; September, 1993.
- Barrows, H. S. How to Design a Problem-based Curriculum for the Preclinical Years.
 New York : Springer Publishing Co, 1985.
- Lee, M. and Kim Dong-Sik. "The Effects of the Collaborative Representation Supporting Tool on Problem-Solving Processes and Outcomes in Web-Based Collaborative Problem-Based Learning (PBL) Environments," Journal of Interactive Learning Research. 16(3) : 273-293, 2005.
- Lopez, Ortize, Brenda I. "Problem-Based Learning (PBL) in Distance Education: A Literature Review of How the Distance Education (DE) Environment Transforms the Design of PBL for Teacher Education," Association for Educational Communications and Technology. 9(27) : 19-23 ; October, 2004.
- Spence, Lattery D. Problem Based Learning : Lead to Learn to Lead. September, 2006.
 <<http://www.sudygs.net/pblhandbook.doc>> March, 2007.
- Walton, H.J. and M.B. Matthews. "Essentials of Problem-based Learning," Medical Education. 23(03) : 456-459, 1989.